

מבעד למסורה

ושטורים בהסתכלות

ובני חסל סדר
ימים כהלכתו
עד
החזונה לא
ממנו כלום
"לרפואה"
סעודת

לאקס...
זרנו ב"ה בשלום את שכעת ימי
ואסוריה של פורים עם כל ההכאות
הימים" משלהם ומשלנו ואפילו את
כות של תלמידי בצלאל בעירנו,
לא רוח השדה אלא קצת דיה
ההתבטת" הבנות של האספקלריה דאיש-
תקד, כמחולת, הם ונשלט החג העממי
האמתי, החג הרומנטי היתירי שיש בו משום
שמחה אמתית בלא ככלי-הדת ויראת-שמים
תרה — מעין התרת-הרצועה, הופקרא ויר-
היא פורתא מחמת למסכה בבחינת רואה
מאחורי... הג לביסומא שישכח העני
לעשור את האשו ושניהם את צרת
עברנו ב"ה את כל ההתלהבות
לכות" בת"א של יתרה ונעוריהם

תאנאק, דקדנו בנשפי הצעירים, והצעירות
עם האחד-הרפנים והסרוסים של עשרת-
השבטים ובני-דודנו מחסירי ה"ושתיות",
ומספרים כי מסכה אחת נכנסה בפורים זה
לבית אחד הפרושים בשע"ה ורקדה עם
החסידים. פתאום גלתה את פניה והנה —
וי-וי, וי-וי! — ח' ל' ז' צ' ק' ה'... ווכינו
לראות בתיאטרון העברי את ה"פארם"
לגדולים "בבית המלך אחשוורוש" בליקה, אה
התגלגלנו מצחוק על "חמתי על חמתי"
(חסרה השנה הזו רק ה"אופירה הפרסית"
עם הסוס של מרדכי הצדיק, שלא רצה
לרדת מן הבמה בידוע...) רצתי גם לפתיחת
התערוכה בבנין "בקור חולים" של הסתדרות
נשים עבריות, שהרפיסה את כרטיסיה ומוד-
עותיה העבריים, בדפוס של המנזר ה' ו' נ' ו'
דוקא ולמהרתו נפלו בנות-הזה על המצאה
ובסו את השם של הדפוס הזר בעל-התאנה,
כלומר כבול, כדי שלא יראו... בקצרה הפור
רים שלנו עבר ב"ה "בהצלחה מרובה", כמו
שכותבים אצלנו בכרוניקה על כל ההצגות
והמשחקים — ועכשיו נוכל להשב קצת על
ענינים יותר שמחים דהיינו, על תבא-שו ו'
ל' א' פ' ר' י' ל' הבעל"ט...

בלפור עצמה, שאשרו אותה כמה וכמה
פעמים; ונרמה לי תמיד, שכל אשר ואשור
נוטל אחד משישים מהורה וקסמה הראשון
של הצהרה זו, ורואת אני את הפתיחה הזו
של בלפור, כפתיחת הארון בימים-נוראים
אחר "מלך אביון" — לפני "ונתנה תקף" —
עליון!"...
ואולם ב' ד' י' ע' ב' ד', לאחר שהזקן
החליט דוקא לבוא, וכל אומות העולם, נצי-
מדו ל"בעל-פעור", צדיקים אנו דוקא לעשות
"טראסק" גדול, כמו שהיתה דודת' אומרת:
צביטה בלחי כדי שיעמד הצבע!". וכפי
שמוסר לי תלמידי המובהק ממלון-יוז —
והוא יודע מה לספר! — תהיה זו אספה
רבתי של כל אנשי כנסת-הגדולה בגולה
ובא"י וישלחו צירים ומלאכים, מכל קצו
המדינות ומחסידי אומות העולם! הנה,
למשלי, שאל מוסוליני בתלגרם מאת וזיר-
הרוץ בלונדון איזה מין צירים עליו לשלח
לירושלם וענו לו לשלח ציר רשמי ואקדמי,
והחלט לשלח פרופיסור ומסתמא גם יהודי...
ואפילו מלאך רע בעל כרחו וענה: אמן!
גם גרמסקי שולח מוסיקו-מפילניה
לפתיחת המכללה "ננו" בא"י,
בי אוחב ה"ה" רק מרחוק
עבירות מקרוב
דוחה את
אותם בסו-
ייל תורח

וכל אלה הוא רק בשביל ישחאל, כדי
לקדש שם שמים, ואולי רק בשביל עשרת-
השבטים. כי מה שלא עשה השכל עשה
הזמן. הגיעו לנו, שלא בזכותנו ולא מפני
מעשינו הטובים הלילה, אלא מן הצד וכי
היסח הדעת, ימים, שבהם נתקיימה בנו
הנבואה במלואה: והיה באחרית הימים...
בראש ההרים... ונהרו אלינו כל הגוים...
כי מציון תצא תורה... ודבר ה' מירושלם...
וכדי לכסות את החלל הריק מתחת
ל"ירמולקאות" של המכללה נפלו מספר-
ההתונה על המצאה מיוחדת במינה: להציג
את "בלשאצר" של גנסין על ראש ההר ולאור
הירה... בקצרה, זה יהיה "ליהודים!". (לא
של סילמן!) ואנכי — למה אכחד? — כבר
הזמנתי אצל החייט שלי (על-יד בריסקר)
גלימא-הרבנן מודרנית כלומר: איצטלא
אקדמית, הבאה בשרוולים רחבים ואדומים,
מעין זו שלבש הנציב בפתיחה השניה או
השביעית — איני זוכר בדיוק! — של המכ-
ללה, וגם ישבתי ללמד בשקידה גדולה את
"החכמה" איד לכתב עברית משמאל לימין
כדי להתפייס למנהל לשכת-העתונות במלון-
יוז ולהשיג סו"ס כרטיס-הזמנה...
אלא מאי, מה יאמרו שכנינו? — הו
זוכרים אתם מסתמא את המעשה שספרתי
לכם, כמדומני, באותה יהודיה שהכינה אוז
ואוזה לכבוד פסה, כשהגיע ערב-פסה לא
ענה מה לעשות? — אם תשחט את האוזה
האוזי ואם תשחט את האוז הרי

תצעק האוזה: מה עשתה? הלכה ושחטה
את האוזה, והלא צעק האוז? — מילא,
השבה היהודיה י צ ע ק ה א ו ז ע ד
ש י ח ד ל !... ואת הנמשל, רבותי, חבוי-
נותם מסתמא בעצמכם!...
והשנית, הלא ידוע הוא כי רובה ריק
מפחיד את השנים: גם את בעל-הרובה
היודע בלבו היטב כי כלי זינו ריק הוא ולא
יצלה, וגם את השני העומד לפני החלל
בהשבו כי הרובה מלא הוא ומי ידע מה
יהיה בסופו? ... והנה, אעפ"י שחושב אני
תמיד כי לא טוב לשחק ברובה, אפילו כשהוא
ריק, אעפ"כ חושב הנני כי ל מ י ח ש
ל א מ י ב ע י, מכמה טעמים: ראשית
הכמה, הרי נצטוו כל המשוררים למיניהם,
הו בעיר והו בשדה, הו ברכב והו ברגל,
ללבוש קמיעות לשמירה מחצי הרש זה וזה
יות מוכנים לקראת כל "התונה" וביחוד
בשעה שתהיה השמחה במעונם לכבוד משה
רבנו, ושאר מיני פרעניות הכאות עלינו
בזמן הזה, וכלם יאחזו בלולבים ובאתרוגים
כדי לנענע בהם בשעת הצד, עפ"י האר"י
ו"ל. והשנית, — והו העיקר! — כדי לי
שלא ירצו עשרת-השבטים להנהיג "מדה"
חדשה אצלנו, שכל וזיר או אדם גדול משלום
הרועה לבקר את ארצנו וקבל "פאסאפורט"
מד' משה קוימא, ושלא תהיה להם אפילו
דריסת-רגל בהצרות-הקדש שאינם רשות
היחיד לבני-דודנו ולבני-עשו ולא "רכוש
אביהם", אלא קדש לכל העמים ולרשותה

של מלכות.
ולא להנם התרו בהם חכריהם ממצרים
— כי אין חכם כבעל הנסיון! — וביחוד
מד' משה קוימאי וחבריו, שלא ידעו את
חכריהם הקטנים מן הדרך הישרה ולא יביאום
לידי פוחזות והוללות ולמעשים אשר לא
יעשו בשעת בקורו של בלפור, אדרבה, נתנו
להם עצה טובה שלא יהיו פראי-אדם וית-
נתנו בגימסם וברדד-אנץ לפני האורחים כי-
דולים, לטובתם הם, כדי שלא יקבלו "פסק"
של לירסטאק פחה הלא-יוכיה!...
וכפי ששמענו מהעתונים ו"מייקור
ראשון" יש תטה גדולה כי המושל שלנו
לא יעזב אותנו בקרוב ואומרים כי בבקר
הו האחרון בקברות פרעה (תות-ענד-אמנו)
התעורר המלך משנתו הארוכה, רמו לו
באצבע לנשאת אליו והזכיר לו מה שעשה לו
אלהי-ישראל לפני כמה אלפי שנים, כשלא
לא את הכתחתו לישראל...
ואלי דבר יגונבי, כי בעז"י למעלה
לעשרת-השבטים מלמטה ואחכ"י באמצע,
נתפרדה החכילה בזמן האחרון, ועד אז יהיה
אש ביניהם השטן ביניהם ושלום על
ישראל!
* * *
בשבע זה נפגש בי כרחוב יפו ערבי
אחד מפקידו העליה ומתלמידי-סתר שלי
ושאלני בלשונו:
— "שו האדא ד'ארצבאן"? (מה זה

"ד'ארצבאן"
מתה-השכתי כי כוונתו אל הדרך
שלי, זארי-מיד הוסיף ואמר:
— "והאדא ד'אריוטא"?
זכשה הערבי שלא הבנתו את
שפתו כ' לי מעשה שהיה:
— בת שעברה — כך הוא אומר —
בא למי העליה בעירנו יהודי ירושלמי
הד, ע' לאכיו "לוקנדה" גדולה בירושלם
בדרך לה-שערים, כדי להוציא "ויזה" ושלם
את הכפי הזק, כשדרש ממנו הפקיד
לחתם הקבלה, כי גם משלם הכסף מחויב
לחתם הניר לאשור התשלום, כנהוג —
סרב ד'י ההדד ואמר:
— "חזרעם!" (אסור!) שבת
היום
ולמזא איפוא טען הגוי שלמת
כס בשבת, הרי גם זה חזרעם?
סביר לו היהודי החדד בזקופת האגו-
דל, כמובן, כי כסף בשבת, זהו רק
מ' ב' נ' (ד'ארצבאן בפני הערבי), אבל
כת בשבת, זהו איסור מד' אור"י הא
(המא בלשון הגוי) ונחה דעתו של זה
אותה שעה נזכרתי בפרופיסור המר-
היפה, שספר לי ברכבת בזמן האחרון
עניפה זו:
פעם אחת, אומר האמן הגדול וה'
אנש בחיפה אל מגדו העגלות ו'
עלנסע עמו לביתו, קפץ עגלתו ש'
ע' ואמר בלשונו: